

Abiks annetajale

Annetamine ja maksud

Abiks annetajale

Olete teinud tänuväärse valiku: otsustanud aidata nõrgemat või toetada mõnd vajalikku ettevõtmist. Paraku pole heategijal kuigi lihtne oma panust anda. Keegi pole selgitanud, kuidas annetusi vormistada ja kuidas kasutada seadustega ettenähtud maksusoodustusi.

Käesolev voldik annab nõu, kuidas ja kellele annetada, nii et see oleks maksimaalselt kasulik toetuse saajale ja soodne annetajale.

Parim moodus heade algatuste toetamiseks oma kodukohas on teha seda kogukonnafondi vahendusel. Eestis on kolm kogukonnafondi – Viljandimaal, Järvamaal, ja Peipsi ääres, kuid peatselt peaks taolisi fonde sündima teisteski Eestimaa piirkondades.

Järgnevatel lehekülgedel saate teada, kuidas eraisikud (füüsilised isikud) ja mitmesugused juriidilised isikud saavad kõige otstarbekamalt vormistada annetusi kogukonnafondi ning millised seadused annetamist reguleerivad.

Annetuste ja kingituste tegemine – andmine heategevaks otstarbeks. Annetaja ei saa vastuteenet, saab vaid tänu ja sisemise rahulduse tehtust.

Sponsorlus – raha andmine kindla vastuteene eest, tavaliselt reklaamimise eest. Spondeerimisele (reklaamiteenuse ostmise mõistes) ei ole tulumaksuseaduses piirmäära seatud.

Kas annetaja peab annetuselt tasuma makse? Millised on maksusoodustused?

Kui annetaja on eraisik

➤ Annetuse tegemine ei too kaasa tulumaksu tasumise kohustust, s.t on maksuvaba.

➤ Igal eraisikust annetajal on aga **õigus oma deklareeritavast tulust maha arvata** kingitusi ja annetusi, mis on tehtud *Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustuse nimekirja kantud mittetulundusühingutele (MTÜ) ja sihtasutustele (SA)* summas, mis ulatub 5%-ni maksustatavast tulust.

Tulust maha arvata saab ka annetusi, mis on tehtud usuliste ühenduste registrisse kantud juriidilistele isikutele, haiglat pidavale isikule, riigi või kohaliku omavalitsuse teadus-, kultuuri-, haridus-, spordi-, korrakaitse- või sotsiaalhoolekandetasutusele või kaitselala valitsejale.

➤ Teistele juriidilistele isikutele või füüsilisele isikutele tehtud annetusi ei ole võimalik oma deklareeritavast tulust maha arvata.

Vt Tulumaksuseaduse § 27 lg 1, 3 ja 4, § 28²

Kui annetaja on residendist juriidiline isik

➤ Reeglina toob annetuse tegemine kaasa tulumaksu tasumise kohustuse.

Kuid siin on ka mitmeid erandeid. Maksustamise seisukohast on väga oluline pöörata tähelepanu kahele asjaolule: kes teeb annetuse ja kellele annetus tehakse.

➤ Annetajad jagunevadki maksustamise seisukohalt kahte rühma:

➤ **Esimesse rühma** kuuluvad osäühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud, Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega nimekirja kandmata mittetulundusühingud või sihtasutused, avalik-õiguslikud juriidilised isikud jne

Reeglina peavad nimetatud juriidilised isikud tasuma tehtud annetuselt tulumaksu täies ulatuses.

Siiski on võimalik teha kingitusi ja annetusi, ilma et nendelt tekiks tulumaksukohustus. Sellisel juhul tuleks annetus teha Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega nimekirja kantud MTÜ-le või SA-le (sellesse nimekirja on kantud ka Viljandimaa ja Järvamaa kogukonnafond).

Samuti ei teki tulumaksukohustust, kui annetate usuliste ühenduste registrisse kantud juriidilistele isikutele, haiglat pidavale isikule, riigi või kohaliku omavalitsuse teadus-, kultuuri-, haridus-, spordi-, korrakaitse- või sotsiaalhoolekandeametusele või kaitselala valitsejale.

Maksuvabale annetamisele on seatud piirid. Annetaja saab vabalt valida, kas annetada:

1. kuni **3%** isikustatud sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast kalendriaastas (so 3% summast, mis on palga ja sarnase maksena välja makstud, kuid ei sisalda erisoodustustena antud summat)

või

2. kuni **10%** eelmise majandusaasta kasumist.

Vt Tulumaksuseaduse §49 lg 2

➤ **Teise rühma** kuuluvad Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustuse nimekirja kantud MTÜ-d ja SA-d ning usuliste ühenduste registrisse kantud juriidilised isikud. Ka siin on oluline, kes on annetuse saaja. Kui annetus tehakse **põhikirjalistel eesmärkidel** ja saajateks on tulumaksusoodustusega nimekirja kantud MTÜ-d ja SA-d (sealhulgas kogukonnafondid), usuliste ühenduste registrisse kantud juriidilised isikud jt (pikem loetelu vt Tulumaksuseadus §49 lg 6), siis ei kuulu tehtud kingitused ja annetused maksustamisele. Eelpool nimetatud isikutele tehtud annetused ja kingitused kuuluvad aga maksustamisele täies ulatuses, olenemata sellest, kas annetus oli tehtud põhikirjalistel eesmärkidel või mitte.

Vt. Tulumaksuseaduse §49 ja selle alusel kehtestatud maksudeklaratsiooni vorm TSD lisa 5.

Kui annetaja on riigiasutus või omavalitsus

Riigiasutuse või omavalitsuse poolt tehtavate annetuste tegemise korda reguleerivad konkreetsed seadused ja määrused. Kui need annetamist ei keela, siis on riigiasutuse või omavalitsuse poolt tehtud annetused maksuvabad.

Kui annetaja on välismaalt

Välismaist annetajat maksustatakse vastavalt selle riigi seadustele, mille resident annetaja on.

! Annetaja jaoks on soodne annetada kogukonnafondidele ja teistele vabariigi valitsuse tulumaksusoodustusega nimekirja kantud mittetulundusühingutele ja sihtasutustele.

Kas annetuse saaja peab annetuselt tasuma makse?

Annetuse saaja, olgu eraisik või juriidiline isik, ei pea annetuselt reeglina tasuma tulumaksu.

Ainuke erand sellest reeglist on juhul, kui füüsiline isik on saanud annetuse mitteresidendist juriidiliselt isikult.

Vt. Tulumaksuseadus §19 lg 3 p 6

Kuidas annetust vormistada?

Kingitusi ja annetusi võib teha rahalises või mitterahalises vormis.

Mitterahalise kingituse või annetuse maksumuseks on vara turuhind, vara soodushinnaga müügi korral on kingituse või annetuse maksumuseks vara turuhinna ja müügihinna vahe.

Annetuse saaja vormistab annetajale rahalise annetuse puhul kassa sissetuleku orderi ning mitterahalise annetuse puhul üleandmisvastuvõtmisakti.

On oluline, et sellel dokumendil kajastuksid nii annetaja kui annetuse saaja andmed: isikukood või registreerimisnumber, aadressid ning annetuse summa (väärtus). Kinnisvara ja hinnaliste esemete annetamise puhul on võimalike vaidluste ärahoidmiseks mõistlik vormistada notariaalselt kinnitatud kinkeleping.

Kui annetuse saab vabariigi valitsuse soodusnimekirja kantud MTÜ või SA, siis on ta kohustatud esitama maksusoodustusega seotud informatsioonikohustuse deklaratsiooni, nn. INF deklaratsiooni, mis ongi primaarne maksusoodustuse kasutamiseks.

Maksusoodustuste kasutamisest

Eraisik Mati Mets annetas 2003. aastal Viljandimaa Kogukonna Fondile 5000 krooni.

Mati Metsa aastatulu	190000 krooni
tasutud eluasemelaenu intress	24000 krooni
tasutud koolituskulud	26000 krooni

Eeldusel, et Viljandimaa Kogukonna Fond on kantud Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega MTÜ ja SA nimekirja ja Mati Metsa töötasudelt on tulumaks õigesti kinni peetud (190000 - 12000) x 26% = 46280, toimub tulumaksu tagastuse arvestus alljärgnevalt:

$$\begin{aligned} &190000 - 12000 - 24000 - 26000 - 5000 \\ &= 123000 \text{ krooni} \times 26\% \\ &= 31980 \text{ krooni} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{Tagastatav tulumaks on} \\ &46280 - 31980 = 14300 \text{ krooni,} \\ &\text{sellest annetuse arvelt} \\ &5000 \times 26\% = 1300 \text{ krooni.} \end{aligned}$$

Mati Mets esitas maksukeskusele oma kalendriaasta tuludeklaratsiooni ja esitatud tuludeklaratsiooni järgi tegi Maksu- ja Tolliamet tulumaksu ümberarvestuse ja tagastas tulumaksu isiku pangaarvele.

NB!

Tulumaksuvaba miinimum ja tulumaksu määr muutuvad igal järgneval aastal. Nii on tulumaksuvaba miinimum aastal 2004 16800 krooni ning tulumaksu määr alates 2005. aastast 24% sissetulekust.

Eraisik Maria Kaasik annetas 2004. aastal Järvamaa Kogukonnafondile 1000 krooni

Maria Kaasiku aastapalk on 84000 krooni

Eeldusel, et Järvamaa Kogukonna Fond on kantud tulumaksusoodustusega MTÜ ja SA nimekirja ja Maria Kaasiku tulumaks on õigesti kinni peetud $(84000 - 16800) \times 26\% = 17472$ krooni, toimub tulumaksu tagastamise arvestus alljärgnevalt:

$$(84000 - 16800 - 1000) \times 26\% = 17212 \text{ krooni.}$$

Tagastatav tulumaks
 $17472 - 17212 = 260$ krooni
 on täielikult annetuse arvelt.

Maria Kaasik käitub samuti nagu Mati Mets, st esitab tuludeklaratsiooni ja saab enammakstud tulumaksu Maksu- ja Tolliametilt tagasi.

OÜ Pagar annetas Viljandimaa Kogukonna Fondile 10000 krooni, mis on 2% kalendriaasta jooksul isikustatud sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast.

Sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summa oli 500000 EEK.

Tulumaksu tasumata on võimalik teha annetusi kuni 3% ulatuses isikustatud sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast kalendriaastas (so 3% summast, mis on palga ja sarnase maksena välja makstud, kuid ei sisalda erisoodustustena antud summat). Kui annetus ületab 3% sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast, siis ületav osa kuulub maksustamisele.

Kuid annetuste summa tuleb kindlasti deklareerida, olenemata sellest, kas maksukohustus tekib või mitte.

AS Puit annetas Järvamaa Kogukonna Fondile 10% viimase majandusaasta kasumist. Kasum oli 180000 EEK ning annetuse suurus 18000 krooni kalendriaasta jooksul.

Maksukohustust aktsiaseltsil ei teki. Kui annetus ületaks 18000 krooni, kuuluks ületav osa maksustamisele maksumääraga 26/74.

Nt. kui annetus oleks 22000 krooni,
kujuneks maksusummaks
 $(22000 - 18000) \times 26/74 = 1405$ krooni.

Maksumaksja peab maksustamisperioodil (kalendrikuus) tehtud annetuse deklareerima vorm TSD lisal 5 olenemata sellest, kas maksukohustust on või ei ole. Tehtud summade osas saab maksumaksja ümberavestusi teha kuni kalendriaasta lõpuni, valides temale sobilikuma maksuvähenduse kas 3% või 10%. Lõplik maksukohustus selgub detsembris.

Nt kui sama aktsiseltsi sotsiaalmaksuga maksustatavate väljamaksete kogusumma kalendriaasta jooksul on 640000 krooni, siis 3% sellest on 19200 ja maksumaksjal on kasulikum maksuvähendusena kasutada 3% võimalust ning maksusummaks kujuneb

$(22000 - 19200) \times 26/74 = 984$ krooni.

Infomaterjali väljaandmist toetasid Balti-Ameerika Partnerlusprogramm(BAPP), mida finantseerivad ühiselt Ameerika Ühendriikide Rahvusvahelise Abi Agentuur ja Avatud Ühiskonna Instituut ning Hollandi Saatkonna MATRA KAP Programm.

Täname Maksu-ja Tolliameti töötajaid osutatud abi eest.

Kogukonnanfilantroopia tugiorganisatsioonid:

**Peipsi
Koostöö
Keskus**

PEIPSI KOOSTÖÖ KESKUS

Iti Aavik

Tel. 730 2302

iti.aavik@ctc.ee

www.ctc.ee

SA VILJANDIMAA KOGUKONNA FOND

Pille Põllumäe

Tel. 521 3845

vkfond@viljandimaa.ee

SA JÄRVAMAA KOGUKONNA FOND

Toomas Tippi

Tel. 506 4938

toomas.tippi@mail.ee

SA PEIPSI KOGUKONNA FOND

Laine Knude

Tel. 5394 2451

peipsikf@hotmail.ee